

Ministerie van Defensie

Jaarplan 2026

Inspectie Militaire Gezondheidszorg

20

26

Voorwoord

Voor u ligt het jaarplan van de Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG). Als interne toezichthouder van Defensie beschermen, bewaken, behouden en bevorderen wij de zorg voor gezondheid van al het defensiepersoneel.

De geopolitieke situatie vereist een focus van Defensie op hoofdtak 1: het beschermen van het eigen grondgebied en dat van bondgenoten. De ontwikkelingen die hiermee gepaard gaan, hebben vanzelfsprekend invloed op de rol en het toezicht van de IMG: prioriteiten verschuiven, processen versnellen en de bestaande druk op zorg voor gezondheid neemt nog verder toe. Als Inspecteur Militaire Gezondheidszorg blijft met name dat laatste punt voor mij een structureel en cruciaal aandachtspunt. Hoe kan Defensie inspelen op de toenemende zorgvraag en de verschuivende prioriteiten enerzijds, en anderzijds voorkomen dat de gezondheid van het defensiepersoneel en de kwaliteit van de gezondheidszorg daardoor achteruitgaan?

Parallel hieraan heeft de IMG nog een uitdaging: hoe blijven wij, in de enorme versnelling die de defensieorganisatie doormaakt, op de hoogte van alle ontwikkelingen? En zijn we daar waar nodig, om bij te dragen aan het borgen van de zorg voor gezondheid en de gezondheidszorg? Daarvoor hebben we u nodig, om elkaar te informeren en aan de voorkant te betrekken.

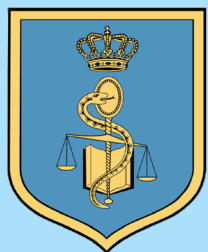
De IMG zoekt actief de verbinding en past haar toezicht aan op basis van haar strategische analyse van hoofdtak 1. Dat betekent dat we ons meer focussen op toezicht aan de voorkant, kortcyclisch toezicht en Integraal Risicomanagement (IRM). Daarnaast intensificeert de IMG bestaande samenwerkingen met interne en externe toezichthouders en bevordert zij nieuwe samenwerkingen met internationale toezichthouders. Tot slot anticiperen wij op de ontwikkelingen in de zorg voor gezondheid, binnen en buiten Defensie.

Ook bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1 is het borgen van de zorg voor gezondheid een noodzaak. Tegen deze achtergrond geeft de IMG vorm aan haar activiteiten voor 2026. In dit jaarplan leest u hier meer over.

Brigadegeneraal M.Y. (Manon) Molenaar

Inspecteur Militaire Gezondheidszorg

Colofon

Inspectie Militaire Gezondheidszorg

Adres:
De Zwaluwenberg, gebouw 2
Utrechtseweg 225
1213 TR Hilversum
088 9566322

Postadres
Postbus 155
1230 AD Loosdrecht
MPC51R

Datum
November 2025

intranet.mindef.nl/bs_2021/Directies/IMG/

Inhoud

1. Over de IMG	6
2. Toezichtactiviteiten 2026	8
2.1 Oogmerk IMG 2026	9
2.2 Personeel en interne processen	10
2.3 Reguliere gezondheidszorg	11
2.4 Operationele gezondheidszorg	12
2.5 Gezondheidsbescherming	13
2.6 Voedselveiligheid	13
2.7 Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming	15
3. Bijlage	16
3.1 Afkortingen	17

Over de IMG

De IMG is binnen Defensie de onafhankelijke toezichthouder op het gebied van zorg voor gezondheid. De inspectie is een Bijzondere Organisatie Eenheid (BOE) onder de secretaris-generaal (SG) van Defensie en staat onder leiding van Inspecteur Militaire Gezondheidszorg brigadegeneraal Manon Molenaar. De IMG adviseert, gevraagd en ongevraagd, rechtstreeks de minister van Defensie.

De IMG houdt toezicht op vijf domeinen:

- 1 Reguliere militaire gezondheidszorg
- 2 Operationele militaire gezondheidszorg
- 3 Gezondheidsbescherming
- 4 Voedselveiligheid
- 5 Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

Onze missie:

De IMG draagt bij aan de inzetbaarheid van militairen door de **zorg voor gezondheid** van defensiepersoneel te bewaken, beschermen, behouden en bevorderen.

De focus van het toezicht van de IMG ligt op reflectief en responsief toezicht. Hierin staat **leren en verbeteren** centraal.

De inspectie beschikt over een breed palet aan interventiemogelijkheden: van stimuleren en adviseren tot handhaving.

Interventiemogelijkheden

Stimuleren

Agenderen

Adviseren

Aanbevelen

Verscherpt toezicht

(Verzoek tot) ingrijpen

Tuchtklacht

Gezamenlijke inzet Toezichtnetwerk Defensie

De toezichthouders en -autoriteiten binnen Defensie werken samen in het Toezichtberaad, dat we komende jaren willen uitbreiden met een Toezichtnetwerk. Deelnemers zijn de Beveiligingsautoriteit (BA), de Functionaris voor Gegevensbescherming (FG), de Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG), de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD), het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS) en de Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA). De Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) is toehoorder. Het Bureau Toezicht Defensie (BTD) heeft een centrale rol als coördinerend en adviserend bureau. Het voorzitterstrio bestaande uit de MLA, IMG en IVD, heeft het jaarlijks roulerend voorzitterschap. Tot juli 2026 is de MLA de voorzitter, daarna neemt de IVD het over.

Met elkaar zetten we strategische lijnen uit, stemmen gezamenlijke thema's af en borgen we de verbinding met beleid en uitvoering. We werken aan de ontwikkeling van gedeelde toezichtinstrumenten, onze positionering en onze effectiviteit. Het BTD organiseert de Leergang Toezicht Defensie (LTD): een leertraject

voor alle toezichtcollega's gericht op verdieping, uitwisseling en versterking van het gezamenlijke toezichtvak.

Komend jaar focussen we ons op thema's die aansluiten bij de (versnelde) gereedstelling voor hoofdtak 1 en de groei van de organisatie. Dit zijn onder andere: bewuste en effectieve toepassing van integraal risicomanagement (IRM) en het voorkomen van *normalisation of deviance*. Om effectief toezicht te houden zetten we ook in op het ontwikkelen van effectievere toezichtmethoden, het verbeteren van onze informatiepositie en onze relatie met de organisatie.

De IMG werkt tevens samen met civiele toezichthouders, zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA).

2

Toezicht-activiteiten 2026

In dit hoofdstuk komen de geplande toezicht-activiteiten voor 2026 aan bod. Een deel van de activiteiten van de IMG komen voort uit meldingen en signalen, waardoor wij die niet kunnen plannen. Meldingen en signalen vormen een belangrijke basis voor ons werk.

Dit hoofdstuk beschrijft eerst het oogmerk van de IMG voor 2026 met drie bijbehorende focuspunten. Daarna volgen de interne processen van de IMG als organisatie. Het hoofdstuk sluit af met de geplande toezichtactiviteiten per domein.

2.1 Oogmerk IMG 2026

Vanuit haar missie zet de IMG actief in op effectief toezicht bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1. De inspectie sluit aan bij de ontwikkelingen van de defensieorganisatie in de huidige dynamiek van groei en versnelling. Hier stemt zij haar toezicht op af, teneinde de zorg voor gezondheid te borgen, zowel in de huidige situatie als in hoofdtak 1.

Defensie dient in alle omstandigheden zo goed mogelijk voor haar medewerkers te zorgen. De IMG kijkt vanuit een onafhankelijke positie met een helikopterview naar de gehele organisatie. Door haar inzichten terug te geven aan de organisatie en waar nodig te interveniëren, draagt toezicht effectief bij aan optimale inzetbaarheid en aan het voorkomen van vermijdbare gezondheidsschade en verlies van defensiepersoneel.

Naast haar reguliere toezichttaken heeft de IMG in 2026 de volgende drie focuspunten, gebaseerd op haar 'Strategische analyse hoofdtak 1 IMG'¹, waarin zij beschrijft wat zij versneld doorontwikkelt en anders doet om zelf gereed te zijn voor hoofdtak 1:

1. Het operationaliseren van haar toezicht: meer aan de voorkant, kortcyclisch en gericht op IRM, het voorkomen van *normalisation of deviance*, en het bewaken van de ondergrens.
2. Het intensiveren van samenwerkingsverbanden met de externe toezichthouders en ketenpartners, om het toezicht te laten aansluiten en waar kan te integreren. Dit draagt bij aan een weerbare samenleving.
3. Het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden met internationale toezichthouders, om de zorg voor gezondheid van militairen te borgen in internationale ketens.

In de volgende paragrafen worden deze drie focuspunten verder toegelicht.

2.1.1 Operationaliseren toezicht IMG

De IMG richt zich binnen de context van hoofdtak 1 op toezicht aan de voorkant van processen, op alle relevante niveaus. Zij deelt actuele inzichten en geeft aan wat zij als toezichthouder verwacht, zodat de organisatie dat kan meenemen in de ontwikkeling van haar plannen en werkwijzen en in haar besluitvorming. De inspectie past kortcyclisch toezicht toe: snel informatie ophalen, analyseren en inzichten delen, zodat geleerde lessen, blinde vlekken en goede voorbeelden tijdig door de organisatie meegenomen worden in besluitvorming en bij het aanpassen van werkwijzen. Het toezicht van de IMG richt zich op de uitvoering van IRM. Als in de uitvoering moet worden afgeweken van standaarden, gebeurt dat op basis van (bewust) risicomanagement. De IMG beoordeelt of risico's voldoende in kaart zijn gebracht, mitigerende maatregelen zijn genomen en mogelijke restrisico's zijn geduid en geaccepteerd. Daarnaast richt het toezicht van de IMG zich op het voorkomen van *normalisation of deviance*. Dit ontstaat wanneer mensen in de organisatie, door bijvoorbeeld tijdsdruk, politieke of financiële druk, structureel kiezen voor een lagere standaard dan de norm. De IMG geeft hierbij ruimte waar het kan en bewaakt de ondergrens als de situatie daarom vraagt. Zo helpt de IMG onnodige risico's voorkomen. De ondergrens is steeds afhankelijk van de context en de fase waarin het conflict zich bevindt. De IMG blijft hierover in dialoog met het toezichtveld.

2.1.2 Intensiveren samenwerkingsverbanden externe toezichthouders

We intensiveren de samenwerking met externe toezichthouders om effectief toezicht te houden in civiel-militaire samenwerkingsverbanden en om voorbereid te zijn op maatschappelijke consequenties in oorlogssituaties. Dit draagt bij aan een weerbare samenleving.

2.1.3 Ontwikkelen samenwerkingsverbanden met internationale toezichthouders

In een hoofdtak 1-scenario komen Nederlandse militairen in buitenlandse zorgketens en buitenlandse militairen in die van ons. Daarom zet de IMG in 2026 in op het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden met internationale toezichthouders.

¹ https://intranet.mindef.nl/bs_2021/images/Strategische%20analyse%20HT1%20IMG_okt2024_tcm4-1677146.pdf

2.2 Personeel en interne processen

De IMG blijft in 2026 investeren in haar personeel en in de doorontwikkeling van haar toezicht. Zo onderzoekt de inspectie welke personele uitbreiding benodigd is bij de gereedstelling voor (vredesorganisatie) en inzet tijdens hoofdtak 1 (oorlogsorganisatie) om invulling te kunnen geven aan toezicht. Daarnaast formaliseert en borgt de IMG haar werkprocessen in een kwaliteitsmanagementsysteem (KMS).

Wet- en regelgeving

De IMG betreft bij haar toezicht alle relevante wet- en regelgeving voor haar domeinen. Naast defensiebeleid en interne regels betreft dit ook civiele en Europese wet- en regelgeving. Aanpassingen aan wet- en regelgeving kunnen invloed hebben op of gevolgen hebben voor ons toezicht. We zien dat Defensie in de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1 tegen juridische problemen aanloopt. Om de stelselmatige gereedheid van het militair vermogen te borgen, wordt nieuwe wetgeving ontwikkeld die deze problemen moet wegnemen. De IMG zet in op betrokkenheid aan de voorkant bij wijzigingsvoorstellen van wet- en regelgeving. Het is van groot belang dat nieuwe wet- en regelgeving uitvoerbaar en handhaafbaar is, niet indruist tegen huidige bepalingen en op een zorgvuldige manier tot stand komt. De IMG toetst nieuwe wet- en regelgeving met het referentiekader uit de uitvoerbaarheid- en handhaafbaarheidstoets (UHT). Vanwege de focus op hoofdtak 1 verwacht de IMG in 2026 meer voorstellen tot wijzigingen van wet- en regelgeving en derhalve meer UHT-verzoeken.

Communicatie en informatiepositie IMG

In de dynamiek van een snelgroeiende organisatie is een goede informatiepositie essentieel voor de IMG. Tijdige, actuele informatie draagt bij aan effectief kortcyclisch toezicht, bijvoorbeeld door zo snel mogelijk succesvolle *lessons learned* te delen met de organisatie. In 2026 zetten wij ons dan ook in om aan de juiste tafels aan te zitten, werkbezoeken af te leggen en in verbinding met het werkveld te zijn.

Meldingen en signalen zijn van groot belang voor ons toezicht. Daarom zet de IMG in op bekendheid, zichtbaarheid en vertrouwen. We blijven niet alleen actief op ons intranet en onze LinkedIn-pagina, maar werken ook op andere manieren aan onze zichtbaarheid, bijvoorbeeld door presentaties op (inter) nationale congressen. Verder zoeken wij op het gebied van communicatie actief de samenwerking op met externe nationale en internationale toezichthouders.

2.3 Reguliere gezondheidszorg

De IMG houdt toezicht op goede zorg, kwaliteit en veiligheid van de reguliere militaire gezondheidszorg (MGZ).

Doel 2026

In 2026 richt de IMG haar toezicht specifiek op goede zorg, kwaliteit en veiligheid van de reguliere militaire gezondheidszorg bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1. Dit draagt bij aan de inzetbaarheid van militairen. De IMG sluit aan bij de ontwikkeling van de zorgbedrijven en stemt haar toezicht daarop af. We intensiveren de samenwerkingsverbanden met de externe toezichthouder IGJ om ons toezicht te laten aansluiten en waar kan te integreren.

Achtergrond

De continuïteit, kwaliteit en toegankelijkheid van de reguliere militaire gezondheidszorg komt verder onder druk te staan bij groei van de organisatie, gereedstellen van militaire zorgverleners en inzet in hoofdtak 1. Gewondenaanbod uit het inzetgebied kan de druk nog verder verhogen. Daarnaast kan de nazorg na inzet de reguliere gezondheidszorg sterk belasten. Tijdens en na inzet in het kader van hoofdtak 1 dient Defensie ook goede zorg en de hoogst haalbare kwaliteit en toegankelijkheid van de reguliere militaire gezondheidszorg na te streven.

Toezichtactiviteiten

Systeemtoezicht Eerstelijns Gezondheidszorgbedrijf en Defensie Tandheelkundige Dienst

De IMG continueert het systeemtoezicht op het Eerstelijns Gezondheidszorgbedrijf (EGB) en de Defensie Tandheelkundige Dienst (DTD). Zij volgt bij beide de ontwikkelingen om de bereikbaarheid en beschikbaarheid te verbeteren. Bij systeemtoezicht kijkt de IMG naar het KMS, de cultuur binnen het zorgbedrijf en het daaraan gekoppelde gedrag op de werkvloer, die van invloed zijn op het leveren van goede zorg en een lerend werkklimaat (de zogenoemde *soft controls*).

Centraal Militair Hospitaal

Ook in 2026 draagt de IMG bij aan de verbetering van de kwaliteit van zorg van het Centraal Militair Hospitaal (CMH). In samenwerking met de IGJ stimuleert en ondersteunt de IMG het CMH om specifiek voor de militaire setting verbeterdoelen te identificeren, met als doel om een leercyclus in te richten om de kwaliteit van zorg continu te verbeteren.

Governance Militaire Gezondheidszorg

De *governance* van de MGZ binnen Defensie verschilt van die van de civiele gezondheidszorg. De IMG startte in 2025 met een onderzoek om de verschillen in kaart te brengen tussen de kwaliteitsmechanismen die invloed hebben op het CMH en op de civiele ziekenhuizen. Op basis van dit onderzoek identificeert de IMG in 2026 aandachtsgebieden voor haar toezicht op goede zorg binnen Defensie.

Samenwerking Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De IMG zet in 2026 in op een verdere versterking van de samenwerking met de IGJ. De inspecties leggen gezamenlijk werkbezoeken af en stemmen onderling het toezicht af op het CMH, het Militair Revalidatie Centrum (MRC), het Militair Geneeskundig Logistiek Centrum (MGLC) en de Militaire Bloedbank (MBB).

Medische technologie

Binnen Defensie is steeds meer aandacht voor veilige toepassing, productveiligheid en beschikbaarheid van medische technologie. Tegelijk zijn er veel vragen over de toepasbaarheid van bepaalde wet- en regelgeving met betrekking tot medische technologie in de specifieke context van Defensie. In 2026 geven wij het toezicht op medische technologie verder vorm met nieuwe personele capaciteit.

2.4 Operationele gezondheidszorg

De IMG houdt toezicht op de zorg voor gezondheid van defensiepersoneel in operationele omstandigheden.

Doel 2026

In 2026 richt de IMG haar toezicht op het borgen van de kwaliteit van zorg in de operationeel geneeskundige keten bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1. Vanwege het internationale karakter van de operationele keten investeert de IMG ook in de versterking van internationale samenwerking.

Achtergrond

Bij inzet in het kader van hoofdtak 1 bestaat de kans dat we te maken krijgen met een gewondenaanbod dat de opvangcapaciteit overstijgt. De kwaliteit van zorg komt dan onder druk te staan. Juist onder die omstandigheden dient de defensieorganisatie IRM toe te passen en de hoogst haalbare kwaliteit van zorg na te streven.

Toezichtactiviteiten

Totstandkoming Normenkader planning operationele gezondheidszorg (HDP G-03)

In 2022 stelde de IMG dat de HDP G-03 niet handhaafbaar en uitvoerbaar is en gaf zij aanbevelingen ter verbetering van het normenkader. Een helder normenkader voor de operationele gezondheidszorg is essentieel, zeker met het oog op hoofdtak 1. Reorganisatie en onderbezetting hebben geleid tot een trager verloop van de herziening van de huidige versie van de HDP G-03. Gezien de huidige ontwikkelingen is snelheid echter geboden. De IMG volgt in 2026 nauwgezet de voortgang en uitvoering van de opvolging van haar aanbevelingen.

Inzet van niet-BIG-geregistreerde, protocolair opgeleide zorgprofessional in hoofdtak 1

De IMG startte in 2025 een onderzoek naar het opnemen van de niet-BIG-geregistreerde, protocolair opgeleide zorgprofessional in de operationeel geneeskundige keten tijdens inzet in hoofdtak 1. Dit om te bezien op welke wijze de organisatie de kwaliteit van zorg borgt met het opnemen van deze zorgprofessional in de keten. Het onderzoek continueren we in 2026.

Vervolg gereedstelling NFM 2025/2026

De IMG vervolgt in 2026 haar onderzoek naar de planning en de gereedstelling van het door het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) uit te voeren geneeskundig deel van het NATO Force Model (NFM) 2025.

Lessons learned-cyclus tijdens gereedstellings-activiteiten

De IMG onderzoekt in 2026 in hoeverre Defensie tijdens de gereedstelling voor hoofdtak 1 de *lessons learned* cyclus borgt. Tijdens inzet borgt Defensie deze cyclus centraal. Voor gereedstelling is dit nog niet centraal geborgd, maar doen de Operationele Commando's (OPCO's) deze borging zelf.

Inzetbaarheid operationele ziekenauto's

In 2025 organiseerde de IMG een risicoberaad over de risico's bij de inzet van ziekenauto's. De IMG volgt in 2026 de acties die Defensie onderneemt naar aanleiding van dit risicoberaad.

Verbetering situational awareness van de operationeel geneeskundige keten

De IMG blijft in verbinding met alle OPCO's en de Joint Medical (JMED). In 2026 gaat de IMG meer oefeningen bezoeken om haar *situational awareness* te vergroten. Daarnaast leggen we in 2026 de focus op werkbezoeken bij het Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten (CLRS) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) gezien de focus van de afgelopen jaren op het CLAS en het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) lag.

2.5 Gezondheidsbescherming

De IMG houdt toezicht op de gezondheidsbescherming van defensiepersoneel, van zowel militairen en burgers, als van dieren (*non-human military personnel*).

Doel 2026

Gedurende de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1 kent de organisatie een versnelling van processen. In 2026 richt de IMG haar toezicht tijdens deze versnelling op de gezondheidsbescherming van defensiepersoneel.

Achtergrond

Tijdens de versnelling van processen in het kader van hoofdtak 1 is het van belang aandacht te hebben voor de verhoogde fysieke en mentale belasting van defensiepersoneel. Versnelling vergroot de kans op het loslaten van randvoorwaarden en richtlijnen van processen, het inkorten van opleidingen, het verminderen van nazorg, en het verdwijnen van de focus op mentale gezondheid. Dit kan gezondheidsrisico's met zich meebrengen.

Toezichtactiviteiten

Mentale gezondheid

Defensie heeft steeds meer aandacht voor de mentale component van gezondheid. Dit blijkt onder andere uit de in 2025 uitgevoerde *pilot* met betrekking tot de *Mental Health Capability* in de operationele medische keten. Ook het huidige onderzoek van de IGK naar de morele component raakt hieraan. De IMG volgt de ontwikkelingen op het gebied van mentale gezondheid, voert gesprekken met relevante partijen en agendeert waar nodig.

Fysieke gezondheid

De IMG blijft aandacht vragen voor de toenemende druk op de beschikbare opleidingscapaciteit vanwege de versnelde uitbreiding van de defensieorganisatie. Dit vraagt niet alleen veel van opleiders, maar ook van medewerkers die een opleiding volgen. Zij moeten soms in kortere tijd dezelfde kwalificaties behalen. De mogelijk verhoogde belasting kan leiden tot grotere uitval. De IMG volgt deze ontwikkelingen op de voet.

Structurele gezondheidsmonitoring

De IMG houdt de ontwikkeling bij van de Structurele Gezondheidsmonitoring (SGM) die wordt uitgevoerd door het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid (CEAG). De SGM richt zich hierbij onder meer op 'Inzet en Gezondheid' en 'Mentale gezondheid'.

Nieuwe initiatieven voor gezondheidsbescherming

De inspectie blijft alert op de voortdurende ontwikkeling van nieuwe initiatieven op het gebied van gezondheidsbescherming binnen Defensie. Het risico bestaat dat bij deze nieuwe initiatieven de zorg voor gezondheid onvoldoende geborgd is. De IMG blijft benadrukken dat de nota van de CDS², met concrete aanwijzingen voor nieuwe initiatieven, het referentiekader blijft.

Defensiebrede pool leefstijlcoaches

Net als in voorgaande jaren blijft de IMG in 2026 de beleidsontwikkelingen en de uitvoering van de randvoorwaarden volgen voor de defensiebrede pool leefstijlcoaches.

Dierenwelzijn

Het onderwerp dierenwelzijn is belangrijk binnen de dossiers Slachten Levende Have en *Life Tissue Training*, en ook bij de inzet van dieren door Defensie in een hoofdtak 1-scenario. De IMG geeft gevraagd en ongevraagd advies over dierenwelzijn.

² https://intranet.mindef.nl/bs_2021/images/2024026932_Beleidsreactie%20CDS%20programma%20BaseQamp_20240719_tcm4-1688868.pdf

2.6 Voedselveiligheid

De IMG houdt toezicht op het borgen van de voedselveiligheid binnen Defensie.

Doel 2026

In 2026 richt de IMG haar toezicht op de systematische borging van voedselveiligheid bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1. Veilige voeding draagt bij aan de inzetbaarheid van militairen en voorkomt ziektegevallen en onnodige verliezen.

Achtergrond

Het domein voedselveiligheid is volop in beweging binnen Defensie. In 2025 accordeerde Defensie het herziene voedselveiligheidsbeleid. Dit nieuwe beleid omvat extra personele capaciteit binnen het domein voedselveiligheid en het afronden en implementeren van het *Food Safety Management System* (FSMS). Systematische borging van voedselveiligheid is ook in hoofdtak 1 essentieel. Juist een versnellende organisatie moet kunnen vertrouwen op een werkend systeem. In hoofdtak 1 vormt, naast onopzettelijke, opzettelijke besmetting van voeding (*food defence*) een risico. De IMG vraagt in het kader van de zorg voor gezondheid aandacht voor het belang van *food defence* bij de gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1.

Toezihtactiviteiten

Voedselveiligheidsbeleid en FSMS

De IMG volgt actief de implementatie van het vernieuwde voedselveiligheidsbeleid en de ontwikkelingen rondom het FSMS. Zij voert gesprekken en intervenueert waar nodig.

Food defence

In 2026 brengt de IMG in kaart wat er binnen de organisatie aan beleid, uitvoering en toezicht (BUT) voor *food defence* gebeurt en wat nodig is om *food defence* verder te borgen. Dit doen wij in samenwerking met relevante toezichthouders voor dit onderwerp, zoals de BA en andere (inter)nationale ketenpartners.

(Inter)nationale samenwerking

De IMG zoekt en versterkt in 2026 de interne en externe samenwerking op het gebied van voedselveiligheid, om effectief samen te werken in de (inter)nationale context. Wij zoeken contact met (inter)nationale toezichthouders en zetten de intensieve samenwerking met de NVWA voort.

Operationele cateringconcepten

De IMG legt werkbezoeken af tijdens oefeningen en inzet, teneinde meer zichtbaarheid en vindbaarheid te creëren van zowel de IMG als het domein voedselveiligheid. Daarnaast haalt de IMG op deze wijze informatie op over de inrichting van de (inter)nationale voedselveiligheidsketen. We adviseren de organisatie over eventuele leer- en verbeterpunten.

Niet-Paresto-locaties

Naast Paresto en de grotere operationele cateringconcepten kent Defensie in Nederland diverse kleinschalige eet- en drinklocaties die niet onder het beheer van Paresto vallen: niet-Paresto-locaties. De IMG houdt namens de NVWA ook in 2026 toezicht op deze locaties en blijft aandacht vragen voor het systematisch borgen van de voedselveiligheid.

2.7 Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

De IMG houdt toezicht op de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming van toepassingen die onder het Vrijstellingsbesluit defensie Kernenergiewet (VdK) vallen. Het VdK is bedoeld om gerubriceerde en operationele toepassingen intern te kunnen autoriseren. Alle ongerubriceerde toepassingen binnen Defensie vallen onder de complexvergunning, waarop de ANVS in samenwerking met de IMG toezicht houdt.

Doel 2026

In 2026 richt de IMG haar toezicht op de optimalisatie van de keten van aanschaf, het gebruik en de afstoot van radioactieve stoffen en/of (niet-)ioniserende straling uitzendende toestellen en toepassingen die onder het VdK of onder de complexvergunning vallen. Zo draagt de IMG bij aan de inzetbaarheid en veiligheid van defensiepersoneel.

Achtergrond

De gereedstelling voor en inzet tijdens hoofdtak 1 gaat ook gepaard met het versneld aanschaffen van materieel, zoals ioniserende straling uitzendende bronnen en toestellen. Door deze versnelde aanschaf kunnen kwaliteitsprocessen achterblijven. Dit vormt een risico op het onveilig inzetten van deze bronnen en toestellen. De aanschaf dient goed ingeregeld te worden. Daarmee kan Defensie op een juiste manier gebruikmaken van bronnen en toestellen en deze volgens de regels afstoten als ze niet langer in gebruik zijn.

Toezihtactiviteiten

Nulmetingen

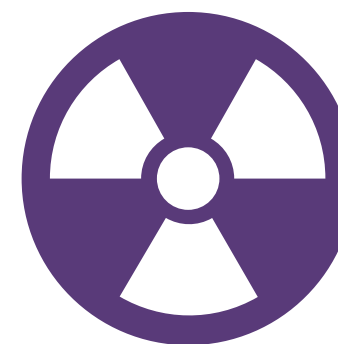
In 2025 startte de IMG met het uitvoeren van nulmetingen stralingsbescherming om de huidige situatie omtrent ioniserende straling uitzendende bronnen en toestellen binnen Defensie beter in kaart te brengen. De IMG benoemde naar aanleiding van deze metingen aandachtspunten voor de organisatie om optimaal te voldoen aan wet- en regelgeving. In 2026 bezoekt de IMG de overige locaties en eenheden die met bronnen en toestellen werken. De processen rond aanschaf, gebruik en afstoot van bronnen zijn hierbij ook een aandachtspunt.

Stralingsbeschermingseenheid

De stralingsbeschermingseenheid (SBE) heeft verschillende taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het VdK en de complexvergunning. De SBE is een belangrijke schakel in het optimaliseren van de processen in de keten van aanschaf, gebruik en afstoot van stralingsbronnen. In 2026 zal de IMG nauw blijven samenwerken met de SBE om zo toezicht aan de voorkant te houden.

Samenwerking versterken met interne en civiele toezichthouders

In 2025 intensiverde de IMG de samenwerking met interne en externe toezichthouders, zoals het KMCGS en de ANVS. In 2026 richt de inspectie zich bij het versterken van de samenwerkingen nog meer op hoofdtak 1. De IMG sluit aan bij interne en civiele crisiswerkgroepen, zoals het crisisberaad dat de ANVS initieerde.

3

Bijlage

3.1 Afkortingen

ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
BA	Beveiligingsautoriteit
BTD	Bureau Toezicht Defensie
BUT	Beleid, Uitvoering, Toezicht
CDS	Commandant der Strijdkrachten
CEAG	Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid
CMH	Centraal Militair Hospitaal
CLAS	Commando Landstrijdkrachten
CLRS	Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten
CZSK	Commando Zeestrijdkrachten
DTD	Defensie Tandheelkundige Dienst
EGB	Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf
FG	Functionaris voor Gegevensbescherming
FSMS	<i>Food Safety Management System</i>
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IGK	Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht
IMG	Inspectie Militaire Gezondheidszorg
IRM	Integraal Risico Management
IVD	Inspectie Veiligheid Defensie
JMED	<i>Joint Medical</i>
KMar	Koninklijke Marechaussee
KMCGS	Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
MBB	Militaire Bloedbank
MGLC	Militair Geneeskundig Logistiek Centrum
MGZ	Militaire Gezondheidszorg
MLA	Militaire Luchtvaart Autoriteit
MRC	Militair Revalidatie Centrum
NFM	<i>NATO Force Model</i>
NLA	Nederlandse Arbeidsinspectie
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OPCO	Operationeel Commando
SBE	Stralingsbeschermingseenheid
SG	Secretaris-Generaal
SGM	Structurele Gezondheidsmonitoring
UHT	Uitvoerbaarheid- en Handhaafbaarheidstoets
VdK	Vrijstellingsbesluit defensie Kernenergiewet

